

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 17 Ağustos 2011
Nr.ref: RK 135/11

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava no: KI 87/10

Başvurucu

Shpresa Loxha-Pllana

İpek Belediye Mahkemesinin C.nr. 644/06 sayı ve 1 Temmuz 2008 tarihli kararlarının Anayasaya uygunluğunun değerlendirilmesi

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Robert Carolan, Yargıç
Altay Suroy, Yargıç
Almiro Rodrigues, Yargıç
Snezhana Botusharova, Yargıç
Ivan Čukalović, Yargıç
Gjyljeta Mushkolaj, Yargıç
Iliriana Islami, Yargıç

Başvurucu

1. Başvurucu, İpek'li hukukçu Sami Sharaxhiu tarafından temsil edilen ve Mitroviça'da kamet eden Shpresa Loxha-Pllana'dır.

İtiraz Edilen Karar

2. Başvurucunun itiraz ettiği karar İpek Belediye Mahkemesinin 1 Temmuz 2008 tarihinde alınıp başvurucuya aynı günde teslim edilen karardır.

Dava Konusu

3. Başvurucunun istemi, yasanın uygulanmayışıyla ilgilidir; ancak hangi yasanın, örneğin: İpek belediye Mahkemesi ve/veya Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesi gibi hangi mahkemece uyulmadığı belirtilmemiştir.

Yasal Dayanak

4. Kosova Cumhuriyeti Anayasasının (bundan sonra "Anayasa" şeklinde anılacaktır) 113.7 maddesi ile 15 Ocak 2009 tarih ve 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın (bundan sonra "Yasa" şeklinde anılacaktır) 22. maddesi ve Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra "İçtüzük" şeklinde anılacaktır) 56 (2) kuralı.

Davanın Mahkemeye Geliş Biçimi

5. Başvurucu 20 Eylül tarihinde Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesine (bundan sonra "Mahkeme" şeklinde anılacaktır) başvuru dilekçesini teslim etmiştir.
6. İstem, 9 Kasım 2010 tarihinde İpek belediye Mahkemesine bildirilmiştir.
7. Başkanın GJR. 87/10 sayı ve 14 Aralık 2010 tarihli kararıyla Yargıç Robert Carolan'ı raportör olarak atanmıştır. Başkanın, aynı tarih ve KSH 87/10 sayılı kararıyla Yargıç Altay Suroy başkanlığında yargıçlar Snezhana Botusharova Ivan Čukalović'ten oluşan ön inceleme heyeti atanmıştır.
8. Yargıç Altay Suroy başkanlığında yargıçlar Snezhana Botusharova ve Ivan Čukalović'ten oluşan ön inceleme heyeti 16 Mayıs 2011 tarihinde Mahkeme heyetine, istemin kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuşlardır.

Olguların Özeti

9. İpek birinci derece mahkemesi (no: 169) 13 Temmuz 1929 tarihinde yayımladığı bir kararla tapuya dayanarak başvurucunun dedesine İpek'teki bir arazi üzerinde mülkiyet hakkını tanımıştır.
10. Bu mülk, 1930 yılında hükümet tarafından kamulaştırılmıştır.
11. Dubrovnik Ticaret Mahkemesi (Karar no: POSL.Nr.U25/35/8) 18 Mart 1936 tarihinde başvurucunun dedesinin kamulaştırılan mülkün mülkiyet hakkını tanıyarak alınan arazinin yasal sahibine yani başvurucunun dedesine iadesi konusunda yetkili kurumların gayret göstermelerini emretmiştir. Ancak bu karar yetkili otoritelerce uygulanmayıp yürütülmemiştir.
12. Priştine merkezli Kosova Eyaleti Ziraat Mahkemesinin (No: 591) 3 Mart 1946 tarihli kararıyla başvurucunun dedesine ait 48, 65, 36 Ha arazisi kamulaştırılmıştır.
13. Priştine merkezli Kosova Eyaleti Ziraat Mahkemesinin (No: 1182) 11 Nisan 1946 tarihli kararıyla başvurucunun dedesine arazinin bir kısmı iade edilmiştir.

14. Müteveffa dedenin yasal mirasçuları 1985 yılında Kosova Sosyalist Özerk Bölgesi (KSÖB) Yürütme Konseyi Maliye ve Ekonomi Sekreterliğine Eyalet Ziraat Mahkemesi kararına karşı itirazda bulunmuşlardır. Onlar, yeni delillerin olduğunu fark ettikten sonra yargılamanın tekrar başlatılmasını talep etmişlerdir.
15. Priştine merkezli Bölge Mülk ve Hukuk Meseleleri Müdürlüğü 3 Nisan 1985 tarihli kararında (no: 03-466-993/84) süresi geçtiği gerekçesiyle Eyalet Ziraat Mahkemesinin kararıyla tamamlanan yargılamanın yeniden başlatılması talebini reddetmiştir. Bu karara karşı Kosova Yüksek Mahkemesine temyize gidilmiştir.
16. Yüksek Mahkemenin 14 Kasım 1985 tarihli kararıyla (A-nr. 745/85) yargılamanın yeniden başlatılması için sürenin geçtiği gerekçesiyle istem mesnetsiz bulunarak reddedilmiştir.
17. Başvurucu, murislerinden kalan arazinin iadesi için 19 Şubat 1999 tarihinde İpek Belediye Meclisi Mülklerin Eski Sahiplerine İadesi Komisyonuna başvurmuştur. Dava dosyasında bu başvuruyla ilgili herhangi bir cevap veya karar bulunmamaktadır.
18. Başvurucu, Kosova Emanet Ajansının (bundan sonra KEA şeklinde anılacaktır) verilerine göre İpek Biyoteknik Enstitüsünün kullanmakta olduğu arazinin iadesi için 8 Aralık 2005 tarihinde dilekçe sunmuştur.
19. Başvurucu 4 Ekim 2006 tarihinde Yüksek Mahkeme Özel Dairesine başvurmuş, arazinin kamulaştırılması kararının iptalini talep etmiştir. Yüksek Mahkeme Özel Dairesi 31 Mart 2007 tarihinde davayla ilgili kararı alması için İpek Belediye Mahkemesine nakletmiş ve başvurusunun karara itiraz etmesi durumunda bunu Özel Daire nezdinde yapması gerektiğini bildirmiştir.
20. Başvurucu mülkün kamulaştırılmasına ilişkin kararın iptali için 30 Ağustos 2006 tarihinde İpek Belediye Mahkemesine başvurmuştur. 1 Temmuz 2008 tarihinde yapılan ana duruşmada başvurusunun önerisi doğrultusunda, başvurusunun 4 Temmuz 2008 tarihli mektubunda ifade edildiği şekilde KEA'nın yeni bir ajansa dönüştürülmesi yönünde karar çıkması veya Kosova Devletinin kurulmasından sonra bir çözüme kavuşturulması amacıyla yargılamaya ara verilmiştir. Davacının temsilcisi, ihtilafı taraflardan birinin talebi doğrultusunda yargılamanın yeniden başlatılmayacağına göre, yargılamaya ara verilmesi konusunda itirazı olmamıştır.

Başvurucunun İddiaları

21. Başvurucu, İpek Belediye Mahkemesi ve Yüksek Mahkeme Özel Dairesinin yasayı uygulamadıklarını iddia etmektedir.

İstemın Kabul Edilirliğinin Ön Değerlendirmesi

22. Başvurucunun hangi yasanın hangi mahkeme tarafından, örneğin İpek Belediye Mahkemesi ve/veya Kosova Yüksek Mahkeme Özel Dairesi tarafından uygulanmayışı konusundaki istemiyle ilgili karar verebilmek amacıyla Mahkeme, öncelikle Anayasa ile belirlenip Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa ve İchtüzükte vurgulanan kabul edirlilik koşullarının yerine getirilip getirilmediğini değerlendirmek durumundadır.
23. Yasanın 49. maddesinde belirtilen koşullardan birisi istemin 4 aylık süre içerisinde teslim edilmiş olmasıdır. Ancak başvurusunun yazışmalarından görüldüğü üzere kendisine teslim edilen en son mahkeme kararının, İpek Belediye Mahkemesi nin kendisine 1 Temmuz 2008 tarihinde teslim edilen C.nr. 644/06 sayı ve 1 Temmuz 2008 tarihli kararı olup, başvuru 20 Eylül 2010 tarihinde Anayasa Mahkemesine

başvuru dilekçesi sunarak yasanın yürürlüğe girdiği tarihten sonra dört aydan uzun süre geçmiştir (bkz. Yasanın 56. maddesi). İstemin kabul edilir olması için Yasanın 49 ve 56. maddeleri hükümlerine göre 15 Mayıs 2009 tarihinde önce teslim edilmiş olması gerekirdi.

24. Bundan, istemin Yasanın 49. maddesine uygun olmadığı sonucu çıkar.
25. Müllerin iadesi meselesine gelince, Ymer Loxha ve Sehit Loxha'nın mirasçılarının Kosova Yüksek Mahkemesi PKL.Nr. 21/07 sayı ve 17 Aralık 2008 tarihli kararına karşı Anayasa Mahkemesi nezdinde açtıkları KI 14/09 numaralı davaya ilişkin 15 Ekim 2010 tarihli karar atıfta bulunmak ister.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasanın 113.7 ile Yasanın 49. maddesine ve İçtüzüğün 56(2) kuralına dayanarak 16 Mayıs 2010 tarihinde Anayasa Mahkemesi, oybirliğiyle:

- I. İstemin kabul edilmez olarak REDDİNE karar vermiştir.
- II. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesine uygun şekilde taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Robert Carolan, imza

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Prof. Dr. Enver Hasani, imza